

Datum 15 november 2023
Onderwerp Reactie op consultatie ' OWE openstellingsronde 2024'
Onze referenties VC 2023-068

1. Inleiding

VertiCer B.V. (hierna: VertiCer) is een dochteronderneming van TenneT TSO B.V. en N.V. Nederlandse Gasunie. VertiCer houdt het mandaat van de minister voor Klimaat en Energie t.a.v. de uitvoering van het systeem van garanties van oorsprong (hierna: GvO's) en certificaten van oorsprong.

Op 6 oktober 2023 publiceerde het ministerie van Economische Zaken en Klimaat een internetconsultatie voor de openstellingsronde 2024 van de subsidieregeling Opschaling volledig hernieuwbare waterstofproductie via elektrolyse (OWE).

Deze notitie omvat de reactie van VertiCer op de bovengenoemde consultatie. Wij bedanken het ministerie ervoor onze zienswijze in overweging te nemen. Wij zijn graag bereid om toe te lichten.

2. Samenvatting

Ons commentaar ziet op de tweede optie die in de consultatie is beschreven ten aanzien van het voorkomen van overstimulering, namelijk het instellen van een subsidiegrens. In de desbetreffende paragraaf is geschreven:

“Om de subsidiegrens uit te kunnen voeren moet bij de uitgifte van ERE's of HWI's aan hernieuwbare waterstof of andere RFNBO's de hoogte van de verkregen subsidie bekend zijn. Dit zou betekenen dat – via GVO's– bekend moet zijn van welke elektrolyser de waterstof afkomstig is en hoeveel subsidie voor die waterstofproductie is verstrekt, en die informatie doorgegeven dient te worden naar de plek van gebruik.”

Op grond van de Regeling garanties van oorsprong en certificaten van oorsprong¹ wordt nu op een GvO vermeld *“of de productie-installatie overheidssteun heeft ontvangen of genoten en het type overheidssteun”*. In het citaat hierboven wordt voorgesteld om dit gegeven uit te breiden naar de hoogte van de verkregen subsidie.

VertiCer ziet hiertegen de volgende bezwaren:

1. Er bestaat geen infrastructuur voor de verstrekking van informatie ten aanzien van de hoogte van subsidiebedragen.
2. De processen voor uitgifte van GvO's en voor subsidiëring worden van elkaar afhankelijk.
3. Subsidie wordt pas vastgesteld aan het einde van de looptijd van de beschikking.
4. De termijn voor het berekenen van het definitieve correctiebedrag sluit niet met de geldigheid van een GvO.
5. Het is niet uitvoerbaar om gegevens op een GvO over de hoogte van subsidie te corrigeren.

3. Reactie in detail

In de hierna volgende paragrafen worden de genoemde bezwaren een voor een toegelicht.

¹ Artikel 24, lid 1, onderdeel g

3.1. Ontbreken van infrastructuur

De hoogte van de subsidie wordt vastgesteld door RVO. Er bestaat op dit moment (nog) geen infrastructuur voor de verstrekking van RVO van informatie ten aanzien van de hoogte van de subsidie aan VertiCer. Zonder deze informatie kan VertiCer dit gegeven niet op een garantie van oorsprong vermelden.

3.2. Onderlinge afhankelijkheid

Onder de OWE² wordt het voorschot jaarlijks bijgesteld aan de hand van de hoeveelheid waterstof waarvoor garanties van oorsprong zijn uitgegeven. Garanties van oorsprong zijn dus voorwaardelijk voor het verkrijgen van subsidie.

Wanneer een subsidiebedrag moet worden vermeld op de GvO moet de hoogte van die subsidie echter bekend zijn vóórdat de GvO wordt uitgegeven.

De voorgestelde wijziging maakt de processen dus onderling afhankelijk, d.w.z. ieder van die processen kan niet worden uitgevoerd voordat de ander is afgerond, hetgeen resulteert in een vicieuze cirkel.

3.3. Vaststelling subsidie na einde looptijd

Onder de OWE wordt de subsidie vastgesteld na de looptijd van het exploitatiesubsidiedeel. Die looptijd bedraagt volgens de consultatie vijf tot tien jaar. Daarentegen worden GvO's met een maandelijkse frequentie uitgegeven met een coupon grootte van ieder 1 MWh.

Ten tijde van de uitgifte van de GvO kan de subsidiehoogte logischerwijs nog niet bekend zijn. Evenmin kan bekend zijn hoeveel hernieuwbare waterstof de desbetreffende installatie gedurende de volledige looptijd zal produceren, waardoor de subsidie *per MWh* niet kan worden berekend op het moment dat de GvO moet worden uitgegeven.

3.4. Termijn sluit niet met geldigheid GvO

Zelfs wanneer we veronderstellen dat informatie op een GvO betrekking zou hebben op het *voorschot* zien we een discrepantie tussen de geldigheid van een GvO en de termijn voor het berekenen van het definitieve correctiebedrag in de OWE.

Een GvO is onder de Regeling garanties van oorsprong en certificaten van oorsprong³ geldig tot een jaar na na de einddatum van de productie van de energie waarvoor die garantie van oorsprong is geboekt. En een GvO moet geldig zijn om te kunnen worden ingezet voor de verkrijging van HBE's (ERE's)⁴.

Onder de OWE⁵ wordt het voorschot jaarlijks bijgesteld binnen zeven maanden na afloop van het kalenderjaar. Afhankelijk van het moment waarop die bijstelling daadwerkelijk plaatsvindt zal de geldigheid van een steeds groter deel van de GvO's voor waterstof geproduceerd in het voorgaande kalenderjaar verlopen.

Bijvoorbeeld: wanneer de bijstelling plaatsvindt op 1 mei van een kalenderjaar (ruim binnen de termijn gesteld in de OWE), dan zullen GvO's voor de maanden januari tot en met april van het voorgaande

² Artikel 6.10, lid 1, onderdeel a en onder sub 1°

³ Artikel 26

⁴ Als t.z.t. een GvO voor waterstof ingezet moet kunnen worden voor HWI's, dan zal ongetwijfeld de geldigheid van die GvO ook daarvoor een vereiste zijn.

⁵ Artikel 6.10

kalenderjaar reeds zijn verlopen. Vindt de bijstelling echter pas plaats op 1 juni, dan zullen ook de GvO's voor mei zijn verlopen, enzovoorts.

Wellicht ten overvloede merken wij ten slotte op dat de termijn (1 maart van enig kalenderjaar) onder de Wet milieubeheer⁶ voor het inboeken van energie in het register energie vervoer beduidend korter is dan de eerder genoemde termijn voor het bijstellen van het voorschot. De houder van een GvO moet dus ruim voor de bijstelling beslissen of hij die GvO wenst in te zetten voor HBE's.

3.5. Corrigeren niet uitvoerbaar

De OWE voorziet achtereenvolgens in de verstrekking van een voorschot (en de herberekening daarvan⁷) en de bijstelling van dat voorschot en uiteindelijk de vaststelling van de subsidie. Subsidie-informatie wordt dus in de loop van de tijd steeds (nauwkeuriger) gecorrigeerd.

Daarentegen zou het in de praktijk beslist niet uitvoerbaar zijn om dergelijke informatie op een GvO te corrigeren:

- a. Wanneer een GvO wordt uitgegeven, dan moeten de eigenschappen van die GvO in principe onveranderbaar zijn. Die eigenschappen zijn namelijk bepalend voor de marktwaarde van een GvO. In te grijpen in die eigenschappen zou de GvO tot een onbetrouwbaar instrument maken voor marktpartijen om hun businessmodel op te baseren.
- b. De correctie van informatie op een GvO zou majeure gevolgen hebben voor de werklust over de gehele keten:
 - Een correctie zou door RVO moeten worden doorgegeven aan VertiCer.
 - VertiCer zou de GvO's (die op dat moment al kunnen zijn verhandeld en zelfs afgeboekt) moeten corrigeren en de emissieautoriteit op de hoogte stellen voor zover die GvO's zouden zijn ingezet voor Energie Vervoer.
 - De emissieautoriteit zou moeten herbeoordelen of het aantal afgegeven HBE's gecorrigeerd zou moeten worden, en overeenkomstig actie ondernemen.
 - Wanneer een inboeker HBE's zou moeten inleveren, zou hij daarvoor mogelijk compensatie verlangen van de handelaar of producent van wie hij de vereiste GvO's had verkregen.

⁶ 9.7.4.1, lid 1

⁷ Artikel 6.9, lid 5